

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expositio Cavsarvm Quibus S. R. M. Sveciae bellum à
Rege Regnoque Daniae sibi illatum, etiam post Pacem
Roschildiae initam, continuare coacta fuit**

Coyet, Peter Julius

[S.l.], 1658

Commissarii Suedici Domini Baronis Creutzii Responsio ad allata Danorum
argumenta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10534

Commissarii Suedici Domini Baronis Creutzii Respon-
sio ad allata Danorum argumenta.

Postquam ante aliquot retrò annos inter Regna hæc borealia accensa bella per divini Numinis gratiam ac benedictionem jam extincta ac sopita, in eorum vero locum sincera amicitia & perpetua quædam pax reducta & sancita, & Sac. Reg. Maj. Domino meo clementissimo, & successuris Regibus ac Regno Sueciæ à S. R. M. & Regno Daniæ, vigore pactorum & conclusæ Pacis inter duo hæc Regna, promissum fuerit, ut inter reliquas provincias ac Præfecturas cederetur ac traderetur Præfectura Nidrosiensis, cum omnibus dictæ Præfecturæ subjacentibus pertinentiis, Urbibus, arcibus ac Munimentis, Insulis, scopulis, superioritatibus, ac Regalibus, Jurisdictionibus Ecclesiasticis & secularibus, Tributis, Censibus, vectigalibus, redditibus ac Juribus terræ marique, quemadmodum Reges Daniæ iisdem omnibus fuerunt usi, ut sequatur in posterum S. R. M. Dominum meum clementissimum, ejusdem Successores, & Regnum Sueciæ in perpetuam & extra controversiam positam proprietatem ac possessionem: alte memoratæ Suxæ R. M. visum fuit, ad capiendam istorum omnium possessionem me solenni plenipotencia communire. Quem in finem, ex Sacræ Regiæ Majestatis voluntate, jam aliquo adhinc tempore huc Nidrosiam me contuli, eo quidem animo ac intentione, ut omnia quæcunque secundum tenorem Pactorum fieri oporteret, atque fas esset, mature & præfinito tempore cedantur, ac in manus meas tradantur, & hac ratione, pro clementissimè mihi exhibita Instructione illud ipsum effectui detur, quod in S. M. Regniq; Sueciæ commodum ac emolumentum vergere possit: Animadvertere nihilominus licuit præter omnem expectationem, postulata atque desideria mea non ita promoveri & expleri, ut S. R. M. clementissime voluerat, sibi que firmiter persuaserat, ego vero ex animo optaveram; quin potius partim procrastinari & de die in diem duci, partim sufflaminari, & injectis variis impedimentis ita gravari, ut ne hodie quidem exitum aliquem sortiri potuerint, omnia directò contra decimum articulum sancitæ pacis. Præprimis verò præter opinionem atque spem percipio, S. R. M. Daniæ Commissarios nolle descendere ad extradendum Rumsdahlum, quod tamen secundum tenorem Instrumenti Pacis appertinens, & Nidrosiensi Districtui subjacens Præfectura existit, sed illud in dubium vocare, & à Nidrosiensi separare conari. Et quanquam clementissimè mihi data Instructio expressis verbis contineat, me Rumsdahlum possessionem simul debere occupare, ut vel propterea non opus habeam, controversiis ac disputationibus quibusdam me subicere: Nihilominus ut satisfacerem solummodo Dominis Commissariis, (salva interim & in vigore suo permanente Plenipotencia & Instructione Regia, præterim cum hoc ipsum in præjudicium aliquod trahi & exponi nolim) quantum fieri potuit brevissime & sine ulteriori deductione comprehendi, ac in medium protuli
momen-

momenta atque rationes, quæ militant & demonstrant, Rumsdahlum à principali sua Præfectura Nidrosiensi nullatenus debere separari, ut siquidem mutua Regnorum pacta, Regumque mandata floccipendantur, rationes attamen ac jura locum fors & pondus habeant. In simul vero Dominos Commissarios benevolè rogatos cupio, quoniam Ipsorum Plenipotencia ad eò ampla est, ut liberum iis relinquatur, quicquid juri & æquitati consentaneum statuerint, illud omne à S. R. M. Daniæ ratum gratumque habitum iri; haut graventur Domini Commissarii negotium isthoc ita concinnare & componere, quò minimæ futuris temporibus ambages exinde oriri possint, quin potius mutua correspondentia, sincera & amica concordia conservetur, & in boni publici incrementum vigeat. Aliàs ipsis imputabitur, quicquid simultatis & erroris exinde fors nasci possit. Sunt autem Argumenta quæ sequuntur:

I.

Ipsamet Natura Rumsdahlum à Præfecturis Australibus; utpote Aggershusiensi & Bergensi, per præruptos istos montes seu scopulos, vulgo Fiell dictos separavit. Inde evenit, ut universa Norwegia in duas partes divisa fuerit, quarum altera ab Australi, altera verò à Septentrionali montium Fiell latere sita erat. Rumsdahlum autem parti boreali annumerabatur. Postmodum duæ istæ partes in certas quasdam Præfecturas principales seu capitales dispersebantur, quæ semper alias Præfecturas sibi subjacentes habuerunt. Exempli gratia: Aggershusium pro principali aliqua Præfectura habetur; sed sub se alias continet, scilicet; Cœnobium Werne, Ondsæen Præfecturam, Cœnobia Marijs & Nunne; & Præfecturas Ide & Marker. Item Bergensis Præfectura sibi subjectas habet Mōnasterium Halsnœe, & præfecturam Hårdanger, item Mōnasteria Munckelii & Lyfè, Bona Omnium Sanctorum, & Giedske Bona. Item Bahusiensis sub se comprehendit Præfecturam Cœnobii Draxmar &c. Eteodem modo Nidrosia principalis aliqua Præfectura est, quæ sub se continet Rumsdahlum, Mōnasterium Ryns, & Tutterøens ac Bækagards Præfecturas, quæ omnes principalis Præfecti directioni subjiciuntur.

2.

Testantur illud ipsum uno ore Norwegicarum rerum Scriptores, quibus calculum suum addit cujuslibet neutri partium addicti, & non coacti hominis confessio, illisque per omnia consentit, cum ipsamet veritas & conscientia quemvis eò adducant. Et siquidem inter viros præcipuos delectus instituendus, reperientur quàm plurimi variarum rerum notitia, & singulari prudentia conspicui viri, imò Seniores diversis officiis perfuncti & emeriti, qui juramento confirmare voluerint, Rumsdahlum de jure & facto pertinuisse, & adhuc hodie pertinere ad præfecturam Nidrosiensem, non secus ac Cœnobium Ryns, Tutterøen, & Bækegaard. Idem confirmant omnes jurati Scribæ, & testimonia, subscriptionibus & sigillorum impressionibus munita exhibent, quæ addito jurejurando corroborare volunt, quotiescunque postulabitur.

O 33

3. Et t

3.
 Et quanquam negari nequeat, aliquoties olim contentiones & controversias extitisse inter Nidrosiensem & Bergensem Præfecturas, tam circa secularem quam Ecclesiasticam Rumsdahlîi jurisdictionem, nihilominus Nidrosiensis semper causam obtinuit. Insuper ipsamet Nidrosiæ civitas facultatem in Rumsdahlîo negotia sua liberè exercendi habet, vigore decreti Regii & sententiæ, quemadmodum videre licet ex literis S. R. M. Regis Christiani IV. de Anno 1592. Item 1602. ut & ex Actis quæ contigere Anno 1627. Idem etiam confirmat sententia seu decretum Conventûs, ante annos aliquot ob eandem causam coacti. Ita ut nemo hætenus valuerit Rumsdahlîum à Præfectura & Civitate Nidrosiensi separare. Et licet concedatur, Rumsdahlîum à quibusdam personis particularibus aliquantis per possessionem; idem etiam plurimis Prætoribus contigit, quæ vel ideò tamen à principali sua Præfectura nunquam fuerunt divisa. Non secus ac Cœnobium Ryns & Bækegaard, quæ quàm sæpissimè quidem aliis, præter Præfectos Nidrosienses, ad certum temporis spatium concedebantur, nullatenus tamen exinde à principali sua Præfectura sunt divisa. Illa enim facultas Regi seu Principi minimè deneganda est, ut nequeat pro lubitu suo & Ministrorum meritis huic Præfecturam istam, illi Prætorum, alii Paraciam hanc, villam, & ejusmodi quid concedere, quæ nihilominus veterem situm & conditionem minimè amittunt, sed solummodo interdum titulum mutant.

4.
 Rumsdahlîi jurisdictio secularis penes Nidrosiense Tribunal seu iudicium & fuit, & adhuc hodie est, illiusque administratio penes Dicoeseos Præfectum; & nunquam alicui alii Inspectio quædam concredita fuit, licet Rumsdahlîum alteri tunc temporis concederetur, id quod Protocolium Iudicii seu Tribunalis sufficienter demonstrat. Ejusdem enim Dicoeseos Præfectus omnes tulit sententias in causis criminalibus, quæ vitam & famam hominum concernebant &c. easque vel lenivit, vel executioni mandavit, non ut peculiaris Commissarius, sic enim factum saltem, non verò jus exercuisset, quod tamen omninò insolens est, vel quam rarissimè accidit, & tanti momenti ac consequentiæ præjudicium non facile confirmabit aut ad usum transferet. Aliàs, siquidem hac viâ res procederet, exemplum huic contrarium posset defumi ab Heligeland in Norlandiis, ubi iustitiæ administratio à proprio ipsius Præfecto dependet, licet in Dania habitet, & nullatenus commissa est Præfecto Norlandiarum, vel Prætori in Heligland, nisi in causis maximi momenti, quæque gravamina post se trahunt, prout Prætor ipse confitetur.

5.
 Unde etiam proficiscitur, ut incolæ tributum Iudici provinciali pendi solitum, Iudici Nidrosiensi semper dederint, quippe qui causas istas, in quibus à Præatore Districtus Rumsdahlîensis, lingua patria *Soren. Strisver* dicto, illiusque iudicii Assessores appellatum fuit, ventilandas suscepit, & decidit. Quod si namque Rumsdahlîum non esset Præfectura ad Nidrosiensem pertinens, utique Tribunalia Bergense & Gulletings idem sibi jus vindicare potuissent, vel necesse fuisset.

set, ut *Præfectus Nidrosiensis* peculiarem aliquē *Judicem* constituisset, nisi *justitiæ administratio* ipsi incubisset. Aliàs in vulgus notum est, universam *Norwegiam* in duodecim, vel juxta *Caput primum Libri Legum Norwegicarum*, *Tingfare* *Walck* dicti, in quindecim *Tribunalia* dispeſci, sed *Rumsdahlum* à *Nidrosiensis Præfectura* neque per viam *Commissionis*, vel alio quocunque modo unquam *se-*
junctum fuit.

6.

Præfectus Diœceſeos Nidrosiensis *Commissiones* seu *plenipotentias* dedit & distribuit *Prætoribus* & *Scribis* tam in *Rumsdahl*io, quàm in *Prætoribus* aliis, & ne quidem nominavit vel distinxit aliam peculiarem *Præfecturam*, quemadmodum ex literis *Friderici Urne* & ipsius *Petri Wibe* apparet, quæ hac formula conscriptæ sunt: Ego *Fridericus Urne* in *Brandwyk*, *S. R. M. Præfectus Nidrosiensis* notum facio, me constituisse, uti etiam vigore hujus nunc constituo *N. N. Prætorem* in *Rumsdahl*io &c. qua etiam formula erga cæteros *Prætores* omnes fuerunt usi: Id vero neutiquam fecit tanquam peculiaris *Rumsdahl*ii *Præfectus*, sed ut *Præfectus Nidrosiensis*; aliàs non omitti debuisset *Rumsdahl*ium, cum *Plenipotencia* ista valorem suum non obtineat, siquidem *Rumsdahl*ium separata *Præfectura* foret. Quoniam autem culibet notum erat, *Rumsdahl*ium sub *Præfectura Nidrosiensis Principali* comprehendi, frustra sanè specialiter nominabatur, præsertim cum ipsemet *Præfectus* se generaliter *S. R. M. Præfectum Districtus Nidrosiensis* indigitet, & *Rumsdahl*ium, ceu subjacentem *Præfecturam* subintelligat, quod laudata *plenipotentiæ* formula satis superque edocet. Ex eodem promanat fonte, quod *Prætores* isti omnes quotannis, die *Philippo Jacobo* sacra, *Rationes* suas de omnibus proventibus & reditibus *Scribæ Domus Regiæ Nidrosiensis* ritè exhibere tenebantur. Et posito, alios quosdam præter *Nidrosienses Præfectos Plenipotentiæ* dedisse, extraordinaria saltem illa fuerunt exempla, quæ *Regulam* certam constituere nequeunt. Et si dicendum quod res, non adeò quæritur quid olim ob certam quædam accidentia potuerit, contingere, cum nulla regula tam generalis sit, quæ exceptionem non patiatur; Sed oportet ut *Nidrosia* cum omnibus subjacentibus *Præfecturis*, quemadmodum tempore conclusæ pacis sese habebat, juxta tenorem *Pactorum S. M. ac Regno Sveciæ* cedatur, in quarum numero *Rumsdahl*ium quoque invenitur.

7.

Omnes à *Rege* imperatas *Contributiones Præfectus Nidrosiensis* ipsemet accepit, & earum exactionem *Prætoribus* commisit, qui postmodum *Scribæ Domus Regiæ* in urbe *Nidrosiensis* istarum rationem reddiderunt. Eidem *Præfectura* instituendi *delectus militum* sine omni discrimine tam in *Rumsdahl*io, quàm
aliis

aliis Præturis commissa fuit. Unde provenit, ut Rumsdahlenses milites inter Præfecturæ Nidrosiensis milites numerentur, eorumque nomenclationes & Registra mihi jam dum tradita sint. Similiter prætereundum non est, Scholam Nidrosiensem in hunc usque diem dimidiam partem decimarum Ecclesiasticarum in Rumsdahlia accepisse.

8.

Extra omnem quoque dubitationis & contradictionis aleam positum est, Directionem vectigalium fuisse penes Præfectum Nidrosiensem, quippe qui tam Telonarios, quam Viitatores constituendi potestatem habet, eosque iurejurando obstringere solet, & illi cui claves commissa sunt præcipit, ut arcam istam, in qua pecuniæ ex vectigalibus collectæ asservantur, aperiat, nummos exinde auferat &c. non ut peculiaris Præfectus, cum nemo alius imperium super id obtinuerit, quem admodum per omne retrò tempus demonstrari potest.

9.

Et quanquam adductæ rationes satis sint prægnantes, si aliquis procul ita atque odio istas examinaverit, in audio tamen nunc excipi & prætendi, Rumsdahlum fuisse & esse peculiarem quandam & sejunctam Præfecturam, (quod in tantum concedi potest, in quantum id de Cænobii Ryns, & Bækkegaards Præfecturis dicitur) illudque demonstrari exemplis & similitudinibus Præfecturarum longè hinc remotarum, quæ nihil omninò revera & efficaciter probant, multo minus Rumsdahlum à Nidrosia dividere possunt, cum nulla Documenta Authentica, & eum in finem confecta Instrumenta &c. ostendantur, sed aliquorum solummodo Daniæ Regum certæ Constitutiones, per quas Præfectura ista pro certo canone locata fuit. Ut itaque à scopo quam longissime aberrant. Cum enim L. S. R. M. Daniæ Domini Commissarii præferant, in mandatis sibi datum, ut Rumsdahlia & Cænobiorum Ryns & Bække, velut peculiarium præfecturarum rationem in traditione & cessione Nidrosiæ habeant: & verò Articulus sextus conclusæ nuper Pacis dilucidè affirmet, Nidrosiensem domum & Præfecturam, cum omnibus ei subjacentibus Civitatibus, Arcibus, ac Munimentis, ut & secularibus & ecclesiasticis bonis, Præfecturis, ac appertinentiis, quæ vel nunc iure eò pertinent, vel olim eò pertinuerunt, &c. Regno Sveciæ inserendam & incorporandam, scire ayeo, quid denique, si supra dicta decurrantur & excipiantur, per subjacentes Præfecturas & appertinentias intelligendum foret? 2. Cur quæso Ipsamet S. R. M. Daniæ in diversis diplomatibus & literis certo tempore ad subditos & incolas Nidrosiæ scriptis hisce formalibus uteretur: Nos R. Christianus, R. Fridericus Nostris dilectis, fidelibus subditis, colonis, & universo populo, qui habitant & degunt in tota Nidrosiensi, eique subjacentibus Præfecturis, &c. salutem dicimus: nisi Rumsdahlum, Monasteria Ryns & Bække (quæ Domini Commissarii in dubium vocant) illa ipsa essent, & Nidrosiæ subjacentes Præfecturæ nominarentur? Quid quæso innuunt Serenissimi Reges istis ad eò perspicuis & toties repetitis verbis? Quod si enim nunc præturæ quædam Nidrosienses solummodò traderentur reliquis exclusis, quem

quæ-

quælo in finem utriusque Reges, & omnes ii qui Pacta subscripserunt, ut & Regni Danicæ Senatores opus habuissent hæc verba eddere: *cum es subjacentibus Præfecturis.* Item, *quod eo nunc pertinet, aut olim pertinuit:* Item, *appertinentis:* nisi declinare voluissent omnes explicationes, limitationes, & quicquid præterea simultatibus, erroribus ac discordiæ causam præbere poterit. Propterea tam in quinto quàm sexto articulo Instrumenti Pacis ista adeo dilucidè sunt expressa, ut vix suspitioni locus relinquatur, inveniri posse aliquem, qui talia in controversiam vocare ausus fuerit. Alias singula cedenda in specie nominari & enumerari facillimè potuissent. 3. Cur quælo ipsimet Præfetti Dn. Fridericus Urne & Dominus Petrus Wibe in titulis istis, quibus in plenipotentiis suis & Commissionibus uti solent, non addiderunt Præfecturas Rumsdahlis & Cœnobiorum Ryns & Bæcka nisi scirent illas comprehendere sub Nidrosiensi Præfectura, dum solummodo Præfetti Nidrosienses audire volunt. 4. Et quanquam Rumsdahlum diversis Nobilibus Danis concessum fuerit, illud tamen solummodo per bonam consequentiam exinde fuit, quod non principalis quædam & à Nidrosiensi distincta Præfectura extiterit, præsertim cum extra controversiam positum sit, Dominum Fridericum Urne, ut Præfectum Dioceseos, non tantum omnes à Sac. Reg. Maj. imperatas Contributiones, sed & multas, seu quæ pro certis delictis exiguntur pecunias, censum, canonem annuum, & quæ præterea iis adhærent, accepisse. Ille etiam solus nomine S. R. M. Ministros & personas publicas in Rumsdahlis constituit ac ordinavit, & qui tunc temporis Rumsdahlum ut beneficium aliquod à Rege possidebat, nihil omnino juris ac potestatis ibidem obtinuit, sed Præfectus Nidrosiensis eisdem, juxta mandatum Regium, Pensionem concessam ipsemet quotannis solvebat. 5. Quod si etiam hoc modo Rumsdahlum separaretur à Nidrosia, simili ratione Præfectura Cœnobii Draxma à Bahusio dividi, illiusque traditio controversa reddi posset, cum nec illud in pactis specialiter & expressè nominetur; quod tamen nondum contigisse novimus.

10.

Cæterum video Dominos Commissarios illud quoque argumentum ad separandum Præfecturas istas in medium adducere, scilicet agrum Rumsdahlensem omnino esse contiguum, & fundis peregrinis, seu ad aliam Præfecturam pertinentibus nullatenus distinctum & permixtum: contrarium tamen, & remaliter se habere intellexi, & ipsimet Domini Commissarii, siquidem indagare id voluerint, experientur, in Rumsdahlis fundos seu prædia ad præfecturas alias spectantia, non secus ac in agro Cœnobiorum Ryn & Bæcka, nunquam non fuisse sita. Ibidem enim inveniuntur fundi ad Giedske, ut & Monasteria Ryns & Bæcka pertinentes. Item multa Nobilium bona, scilicet Urnorum, Rosækrantziorum, Bildorum, Bielkorum &c. qui omnes & singuli hodie, & longo abhinc tempore, quantum ad servitia militaria, seu Hofdienst: item multas, in principalibus paraciis & earum Filabus sive Annexis, ut & canonem, censum, decimas &c. atinet, Præfecturæ Nidrosi-

P

ens

ensi subiecti fuerunt, vel minimùm taliter esse debent. Insuper reperiuntur in Rumsdahlia diversa prædia, quorum coloni templa quidem ibi locorum frequentant, & jurisdictioni ecclesiasticæ Rumsdahlensi subsunt, & prætori ibidem censum annuum pendunt: sed Contributiones, canonem &c. Prætori in Nordmør solvunt. Ibidem reperire quosdam licet, qui in Prætura Sundmør & Præfectura Bergenfi templa frequentant, decimasque Pastoribus animarum iis in locis pendunt, quod reliqua tamen onera ac tributa concernit, Rumsdahlia subfuerunt. Aliàs illud ipsum quod allatum est, vix nomen argumenti seu rationis alicujus sustinere ac mereri potest, multò minus tantùm efficaciam ac valoris obtinere, cum, si hoc pacto res procederet, multæ Præturæ dici possent Præfecturæ, quæ propriè tamen tales non sunt; & è contrario, quæ jure merito Præfecturæ audiunt, vel propterea sibi competentia nomina ut plurimum amitterent. Sic enim Monasteria Ryns & Bæka nomen Præfecturarum nullatenus valent sustinere, quippe quorum ager variis in locis dispersus & circum circa dissipatus est, ut minima ejusdem pars contiguitatem quandam obtineat. E diverso multæ Præturæ titulum Præfecturarum adipiscerentur, quæ postmodum sub ea qualitate, præviâ Regis voluntate & diplomate consveto aliis donari & concedi possent, eò quod agrum & bona contigua haberent.

EE.

Eundem valorem atque efficaciam quoque obtinet descriptio finium Rumsdahlensium, quæ isti loco dignitatem peculiaris Præfecturæ vindicare posse affirmatur. Quod si enim limitibus tantum virtutis tribuendum foret, sanè per quam multæ Præturæ invenirentur, quas tam ipsa natura, & longissimi temporis præscriptio, quàm controversiæ ob fines olim quidem ortæ, sed per Præfectos, Judices provinciales, scribas parçiales & Tribunalis Assessores, erectis propterea lapidibus terminalibus, & confectis Instrumentis publicis, decisæ & fopitæ, accuratè admodum distinxerunt atque terminarunt. Novimus namque colonos in Heligland & Nummedahl veteres limites à centum & ducentis retrò annis, scilicet in Insulis, montibus, & scopulis &c. accuratissimè denotasse, & enumerasse, qui tamen propterea titulum Præfecturarum illis locis afferere non poterant. Aliàs percipio, limites Rumsdahlia non adeò præcisè distinctos esse, ut quidem jactitatur, quod ipsum in posterum dies satis docebit.

EE.

Et fingas licet, Rumsdahlia olim peculiarem & separatam Præfecturam extitisse, (quod tamen sufficientibus rationibus & Documentis nunquam demonstrari aliter potest, quàm in eum sensum, quo de Monasteriis Ryns & Bæka illud vocabulum prædicatur) quomodo quæso nunc, ubi ad S. R. M. Daniæ ne census quidem

quidem à Rumsdahlensibus pendit sicut pertinet, olim autem omnes Contributiones, cura vectigalium, delectus militum, & quæ sunt ejusmodi alia Præfecturæ principali Nidrosiensi commissa & subdita fuere, titulo Præfecturæ principales gaudere & gloriari potest? Nam S. R. M. Daniæ, ut ipsimet Domini Commissarii fatentur, ante aliquot annos magnam partem prædiorum Rumsdahlensium, quæ Regno erant propria, fratribus Marselis, postmodum Dom. Reinholdo de Hofwen, & proximè præter lapso anno quæ residua erant, Domino Petro Wibio concessit, qui enumerati viri omnes, ista in re, postmodum, & hoc ipso tempore à Præfecto Nidrosiensi dependerunt, scribæque Domûs Regiæ Nidrosiensis rationes canonum, decimarum, multarum, aliorumque accidentium, in quantum viri Nobiles à Legibus obligantur, exhibuerunt. Vnde sequitur, S. R. M. Regnoque Sveciæ juxta tenorem Pactorum non ea solummodò jure cedenda esse, quæ olim Nidrosiensi Præfecturæ subjacuerunt, sed & quæ hodiè ad eandem jure pertinent. Et quandoquidem etiam ipsimet Domini Commissarii fatentur, totum Rumsdahlimum, quantum quidem inibi Regno proprium est, aliquo abhinc tempore Domino Hannibali Sehestedio, & Selio Marselis expositum fuisse, ut Rex sibi ipsi nihil reservaverit, præter unicam villam; qui verò restabant redditus Generosiss. Friderico Urne & Petro Wibe concessos, eò quod eximii cujusdam doni nomen sustinere non poterant; utique confectarium est, Rumsdahlimum minimùm hoc tempore, (si non etiam olim, quod tamen satis probatum est) separatam Præfecturam non fuisse, sed in reliquis Nidrosiensi subjacuisse.

13.

Præter isthæc omnia oportet demonstrari divisionem istam Præfecturarum Documentis & Scripturis, scilicet quo tempore, & à quibus Commissariis, an per viam juris, aliavè legitima media separatio ista facta fuerit, de quibus omnibus nos Leges & Recessus Regni pluribus edocent. Et adhibentur requisita ista in separandis agris, & districtibus judicialibus; multò magis eadem in dividendis Præfecturis, quæ multum momenti faciunt, adhiberi necesse est. Probandum enim esset, quotnam viri adfuissent, vel de jure citari debuissent ad dicendam hæc sententiam, siquidem tanti momenti negotium ritè tractatum fuerit, præsertim cum in rebus vilioribus plus interdum realis demonstrationis, quàm hæc in medium afferatur.

14.

Quod si vero & istæ fundamentales rationes ac constringentia argumenta præter spera in dubium vocarentur, persuadeo mihi tamen, subsequenti tanta virtute atque efficacia fore prædita, ut omnes & singuli in iis acquiescere possint, modò, ut decet ac par est, qui hodie rerum potitur Regi, & Prædecessoribus Regibus, una cum universo Regni Senatu tantum autoritatis relinquatur, ut decretum aliquod, ipsorum subscriptionibus confirmatum, locum & valorem obtineat. Ut enim quæ olim contingere nunc non adducamus, sed ea solummodo, quæ

P 2

moderni

moderni Regis tempore facta sunt, in medium afferamus, utique ipsemet in suis Diplomatis obpendenda tributa datis, de Annis 1654. 1655. 1656. quorum tam Originalia, quam exempla præstantium virorum fide munita præsto sunt, & cum eo universus Regni Daniæ Senatus, Rumsdahlum Nidrosiensi subjacentem Præfecturam indigitant, agrumque Rumsdahlensem non lecus ac alias Præturas, eisque subjacentia prædia quotannis taxant atque æstimant. Ino ne semel quidem excipiunt & separant Rumsdahlum, tantum abest ut peculiarem Præfecturam constituent. Nec Regis literæ, quæ ob tributa imperanda Præfecto Nidrosiensi, pro more consueto, scriptæ sunt, hæjus rei mentionem ullam faciunt. Ita enim patentes istæ literæ seu Diplomata sese habent: *Nos Fridericus III. D. E. I. gratia, &c. omnibus nostris dilectis fidelibus subditis, agricolis & universo populo, cujuscunque sint, aut cui serviant, degentibus atque habitantibus in toto districtu Nidrosiensi, eique subjacentibus Præfecturis, Salutem aternam dicimus cum Deo & nostra gratia: Sciote &c. Ita quidem, ut hoc anno tributum imperemus in Districtu Nidrosiensi, eidemque subjacentibus præfecturis, nempe &c. Et in Rumsdahl, Præturis Fossen, Indercæn, Stoerdahl, & Strinde, pro quolibet sesqui jugere, &c. Et in Nordmoer, Rumsdahl, Guldahl, & Oerkedahls Præturis pro quolibet jugere sive Spanl adhuc &c. Item: pendetur tributum illud in duobus terminis &c. nobis dilectis, fidelibus Friderico Vrne, seu Petro Wibio Ministris & Præfectis domus nostræ & Præfecturarum Nidrosiensium &c. solvetur. Idem indicatur etiam in Sac. Reg. Maj. literis ad Præfectum exaratis, ubi Rumsdahlum Nidrosiensi subjacens Præfectura expresse nominatur. Ut tandem ex his omnibus plenariè & firmiter colligere liceat, S. R. M. Daniæ nunquam animo fuisse, Rumsdahlum à principali sua Præfectura separare; Sed potius illud ipsum jure merito, vi pactorum inter Regna hæc septentrionalia nuper initorum, S. M. Regnoque Sveciæ cedendum esse. Quod si autem præter spem traditio ista suspenderetur & procrastinaretur, quam sollemnissime contra id protestor, & onus rationem enormitatum exinde forsitan oriturarum reddendi in eum conjicio, qui causam hinc rei suppeditavit, cum iis omnibus, quæ insuper contra tenorem pactorum admissa sunt. Firma tamen spe sustentor, fore ut S. R. M. Commissarii quam primum ad Rumsdahlum traditionem, limitumque definitionem mecum descendant, & negotium hocce ab bonum tandem exitum perducant. Nidrosiæ, d. 5. Junii Anno 1658.*

Lqrentz Creutz.

Lit. OO.

Articulus XI. Recessus additivi de appertinentiis Nidrosienbus.

UT etiam omnibus erroribus & controversiis, quæ vel nunc, vel futuris temporibus circa pertinentia ad Præfecturam Nidrosiensem, vi Trans-

actionis